

Jak robić szkołę?

13. edycja festiwalu WARSZAWA W BUDOWIE

08.10 – 7.11. 2021

Wybrzeże Kościuszkowskie 22

Projektowanie przestrzeni oraz procesu kształcenia, czyli architektura i edukacja. Wystawa, dawne i współczesne projekty szkół, spacer architektoniczny, sanatorium dla pracowników i pracowników oświaty, warsztaty, dyskusje. Wszystko w czasie gorącego sporu o przyszłość edukacji publicznej w Polsce. Pod hasłem „Jak robić szkołę?” rusza 13. edycja festiwalu WARSZAWA W BUDOWIE.

Tegoroczna odsłona wydarzenia – tradycyjnie skupiającego się na architekturze w wybranym jej aspekcie – poświęcona będzie trendom projektowania przestrzeni dla edukacji. Kuratorami WARSZAWY W BUDOWIE 13 są **Szymon Maliborski** i **Paweł Brylski**, obaj związani z Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie. Przygotowana przez nich edycja kontynuuje tradycję festiwalu WARSZAWA W BUDOWIE: z jednej strony aktywnie włącza się w komentowanie bieżących spraw, a z drugiej pozostaje wydarzeniem poświęconym projektowaniu miasta. To ostatnie jest dla Muzeum istotne także w kontekście powstającej właśnie przy placu Defilad nowej siedziby MSN.

Wystawa i liczne wydarzenia towarzyszące 13. edycji WWB przybliżą rozmaite praktyki architektoniczne na tle przemian miasta i będą zaproszeniem do dyskusji o sposobach kształcenia i potrzebnych zmianach procesu edukacji. Zespół przygotowujący festiwal chce wskazać na wyzwania i prognozy dotyczące architektury oraz życia szkół oraz pomoc w opracowaniu scenariuszy działań dla instytucji i osób, a także „narzędziowników” dla nauczycielek i nauczycieli.

„Tytułowe pytanie zadajemy w momencie wzmocnionego przez pandemię kryzysu w oświacie. Zdajemy sobie jednak sprawę, że problemy wywołane niedoborem miejsca, kadr, środków albo politycznymi napięciami zdarzały się wielokrotnie wcześniej i różnorako sobie z nimi radzono. Obok pytania *Jak robić szkołę?* stawiamy również pytanie dla kogo i po co ta szkoła? Jak zmieniać modele pedagogiczne, jak przekierować ją z podawania wiedzy na wspomaganie kompetencji?” – wyjaśnia **Szymon Maliborski**.

Festiwal rozpoczęło wydarzenie pod nazwą **Sanatorium dla Pracownic i Pracowników Oświaty** (16–28.08), w ramach którego nauczycielki i nauczyciele pracują nad własnymi mocnymi stronami i uczą się technik dbania o swój dobrostan, niebawem ruszą **weekendowe spacerzy architektoniczne** dla wszystkich osób zainteresowanych historycznymi i współczesnymi budynkami szkolnymi (od 5.09 przez dziewięć kolejnych weekendów) i prezentowany online **cykl filmów „Pani od plastyki”** (emisja w mediach społecznościowych Muzeum). W piątek 8.10 w Muzeum nad Wisłą otworzy się **wystawa towarzysząca WARSZAWIE W BUDOWIE 13** (8.10–7.11), uzupełniona jak zwykle bogatym programem spotkań, dyskusji i działań dodatkowych.

Ekspozycja i program towarzyszący mają skłaniać do namysłu nad tym, **jakiej edukacji potrzebujemy w przyszłości i jakie cechy powinna mieć mieszcząca ją architektura**. Wybrane realizacje historyczne i współczesne będą punktem wyjścia do rozmowy o roli szkoły w procesie budowania kompetencji społecznych, jak również pretekstem do zapytania o rolę szkoły w społeczności lokalnej. „Projektowanie i edukowanie to dyscypliny wybitnie zespołowe” – zaznaczają kuratorzy. Do współpracy przy 13. edycji WARSZAWY W BUDOWIE zaprosili Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, Narodowe Archiwum Cyfrowe, Biuro Urbanistyki m.st. Warszawy, Związek Nauczycielstwa Polskiego, liczne ekspertki i specjalistów. Festiwalowymi konsultantami w kwestiach edukacji są Justyna Suhecka, Przemysław Sadura i Ewa Radanowicz, a w zakresie architektury m.in. Maria Sołtys, Michał Pszczołkowski, Grzegorz Piątek i studia architektoniczne, które projektują dla edukacji. Część programu dla młodzieży realizowana będzie razem z Zuzą Karcz, młodą artystką poruszającą kwestie dobrostanu psychicznego osób w procesie edukacji oraz sytuacji uczennic i uczniów LGBT+, a pisarz i grafik Marcin Wicha we współpracy z Maciejem Chodzińskim przygotuje instalację „Oświata – Oświecenie – Oświecenie”, skupiającą się na historycznej roli edukacji i metaforze nauczania jako rozświecania mroku. W ramach festiwalu odbędzie się też **muzealna konferencja** poświęcona relacjom szkoły i muzeów oraz roli przestrzeni w edukacji (Forum Edukatorów Muzealnych, 15 i 29.10).

Na wystawie zobaczymy prace m.in. Karoliny Wojtas, Jaśminy Wójcik, Anny Grzymały, Pauliny Włostowskiej, Marcina Chomickiego i Justyny Wencel. Co zupełnie nowe, elementem tej wystawy będzie też... druga wystawa, a dokładniej: 10 gotowych scenariuszy czekających na realizację, czyli **przygotowany przez Sebastiana Cichockiego oraz Helenę Czernecką pilotażowy projekt współpracy artystycznej „Formy podstawowe”**. Zespół kuratorski wraz z zaproszonymi artystkami i artystami – m.in. Pawłem Althamerem, Sharon Lockhart czy Goshką Macugą – przygotował 10 instrukcji przygotowania wystawy i do współpracy zaprosił 10 szkół, których społeczności będą te wskazówki realizować, najpierw przy wsparciu pracownic i pracowników Muzeum, potem samodzielnie. „Formy podstawowe”

powstały dzięki współpracy MSN z Edukacyjną Fundacją im. Romana Czerneckiego i są nowym projektem, który realizowany będzie cyklicznie.

Podczas Festiwalu odbędzie się też **premiera najnowszej książki przygotowanej przez Wydawnictwo MSN: „Witaj w świecie bez architektów” Jakuba Szczęsnego** (na rynku od 22.10). Autor Domu Kereta i popularyzator projektowania zawarł w niej opowieść o dziełach anonimowych budowniczych, na przykładzie których pokazuje nam etyczny wymiar architektury i znaczenie kontekstu oraz warunków zastanych w procesie projektowania.

WARSZAWA W BUDOWIE to festiwal konsekwentnie używający zagadnień architektonicznych i historycznych do stawiania aktualnych pytań. Nie inaczej będzie w tym roku. **Jak mówi Paweł Brylski:** „Zadaniem wystawy jest nie tylko diagnozowanie trudności, ale przede wszystkim **szukanie rozwiązań i strategii naprawczych**. Szkoła to społeczeństwo w soczewce. Od tego, jaka będzie szkoła, zależy to, kim będziemy”.

Projekt finansuje m.st. Warszawa.

Jak robić szkołę?

13. edycja festiwalu WARSZAWA W BUDOWIE

08.10 – 7.11. 2021

Otwarcie: 8.10, godzina 18.00

Wybrzeże Kościuszkowskie 22

Godziny otwarcia Muzeum:

wtorek-piątek 12.00-20.00

sobota 11.00-20.00

niedziela 11.00-18.00

Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie:

artmuseum.pl

Strona festiwalu WARSZAWA W BUDOWIE:

warszawawbudowie.pl

Materiały dla prasy:

prasa.artmuseum.pl

Kontakt dla mediów:

Marta Bartkowska

marta.bartkowska@artmuseum.pl | 501 275 126

Projekt finansuje
m.st. Warszawa

Działalność Muzeum
i wybrane projekty finansuje

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

Mecenas Muzeum
i Kolekcji

Partner Strategiczny Muzeum

ERGO
HESTIA

Partner prawny Muzeum

DZP
more than law

Partnerzy merytoryczni festiwalu

Huncwot

Współpraca medialna

Pismo.

SZUM

Kuratorzy

Paweł Brylski, Szymon Maliborski

Udział biorą

Bujnowski Architekci, Marta Baranowska, Maciej Chodziński, Marcin Chomicki & Justyna Wencel, Katarzyna Domagalska, Marta Ejsmont, Marta Florkiewicz-Borkowska, Zofia Gramz, Anna Grzymała, Zuzanna Karcz, Paweł Krajewski, Grzegorz Mika, Dorota Obidniak, Witek Orski, Grzegorz Piątek, Maciej Siuda Pracownia, Katarzyna Przeważńska, Michał Pszczółkowski, Ewa Radanowicz, Przemysław Sadura, Wilhelm Sasnal, Konrad Smoleński, Maria Sołtys, Konior Studio, XYstudio, Justyna Suhecka, Jakub Szczęsny, Marcin Wicha, Cezary Wierzbicki, Katarzyna Witt, Paulina Włostowska, Karolina Wojtas, Patrycja Wojtas, Jaśmina Wójcik, Hanna Zwierzchowska

Zespół festiwalu

Anna Grajewska, Dominika Jagiełło, Marta Skowrońska-Markiewicz, Marta Przybył

Produkcja

Anna Kobińska, Weronika Orłowska, Paweł Wójcik,

Identyfikacja wizualna

OKI OKI Studio

Opracowanie graficzne wystawy

Maciej Chodziński, Katarzyna Łygońska

Redaktorka prowadząca

Aleksandra Urbańska

Tłumaczenia

Chris Smith, Piotr Szostak

Komunikacja

Marta Bartkowska, Józefina Bartyzel, Anna Szafas, Iga Winczakiewicz

Projekt strony internetowej

Huncwot

Koordynacja programu publicznego

Paweł Nowożycki

Edukacja

Marta Baranowska, Katarzyna Domagalska, Marta Skowrońska-Markiewicz, Marta Przasnek, Marta Przybył, Katarzyna Witt, Hanna Zwierzchowska

Architektura wystawy

XYstudio

Partnerzy festiwalu

Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, Edukacyjna Fundacja im. Romana Czerneckiego, Narodowe Archiwum Cyfrowe, Huncwot

Współpraca

Biuro Architektury i Planowania Przestrzennego m.st. Warszawy
Fundacja Orange